

VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 84 0 P 010217 12 Rev 2
Dana: 29.01.2013. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Darka Osmića, kao predsjednika vijeća, Senada Tice i Jadranke Stanišić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja S.M. iz G.K., Opština B., koga zastupa N.B., advokat iz B., Trg ..., protiv tužene Opštine B., koju zastupa zastupnik na osnovu zakona Pravobranilaštvo Republike Srpske, sjedište zamjenika Doboj, radi izmirenja obaveze ili isplate, vrijednost predmeta spora 30.000,00 KM, odlučujući o reviziji tužene protiv presude Okružnog suda Doboj, broj 84 0 P 010217 11 Gž 3 od 29.11.2011. godine, na sjednici održanoj 29.01.2013. godine, donio je

P R E S U D U

Revizija se usvaja, presuda Okružnog suda Doboj, broj 84 0 P 010217 11 Gž 3 od 29.11.2011. godine preinačava i sudi:

"Žalba tužene se usvaja i presuda Osnovnog suda Derventa, broj 84 0 P 010217 11 P 2 od 18.05.2011. godine preinačava, te se odbija tužbeni zahtjev tužitelja da se obaveže tužena da mu omogući otkup jednog jednosobnog stana, površine 34,55 m², koji se nalazi u stambenoj zgradi izgrađenoj na k.č. broj 644/1 i 652/1, spratnosti prizemlje plus 4, broj ulaza 10 A, sprat I, prva gradska zona u B. u Ulici ..., a koji stan se sastoji od hodnika, WC, ostave, kuhinje i sobe i da mu nadoknadi troškove postupka u iznosu od 1.087,50 KM".

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Osnovnog suda Derventa, broj 84 0 P 010217 11 P 2 od 18.05.2011. godine, obavezana je tužena da omogući tužitelju otkup jednog jednosobnog stana, površine 34,55 m², koji se nalazi u stambenoj zgradi izgrađenoj na k.č. broj 644/1 i 652/1, spratnosti prizemlje plus 4, broj ulaza 10 A, sprat I, prva gradska zona u B. u Ulici ..., a koji stan se sastoji od hodnika, WC, ostave, kuhinje i sobe, te da mu nadoknadi troškove postupka u iznosu od 1.087,50 KM.

U preostalom dijelu je tužbeni zahtjev odbijen.

Drugostepenom presudom Okružnog suda Doboj, broj 84 0 P 010217 11 Gž 3 od 29.11.2011. godine žalbe stranaka su odbijene i prvostepena presuda potvrđena.

Tužena revizijom pobija drugostepenu odluku zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana odluka preinači i tužbeni zahtjev odbije ili da se ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno suđenje.

Tužitelj u odgovoru na reviziju predlaže da se revizija odbije, a tužena obaveže da mu nadoknadi troškove na ime sastava odgovora u iznosu od 900,00 KM.

Revizija je osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužitelja da mu se omogući otkup jednosobnog stana površine 34,55 m², koji se nalazi u stambenoj zgradi izgrađenoj na k.č. broj 644/1 i 652/1, spratnosti prizemlje plus 4, broj ulaza 10 A, sprat I, prva gradska zona u B. u Ulici ..., a koji stan se sastoji od hodnika, WC, ostave, kuhinje i sobe.

U bitnome se činjenično utvrđenje prvostepenog suda sastoji u sljedećem: da je tužitelj 14.02.1992. godine, kao nosilac stanarskog prava, sa O.z.s. B.B., zaključio Ugovor o korištenju stana površine 33 m², koji se nalazi u Ulici ... (sada Ulica ...); da je Opštinski sekretarijat za ... tužene rješenjem od 01.11.1999. godine, broj 07-111-68/99 odredio rušenje objekta u Ulici ... u S.B., sagrađenog na k.č. broj 508/1 k.o. S.B., vlasništvo Opštinskog Fonda za ... S.B., zbog oštećenja nastalih usljed ratnih aktivnosti; da je Ministarstvo za ... RS - Odsjek S.B., rješenjem broj 05-050-41-182/99 od 06.06.2001. godine utvrdila da je tužitelj nosilac stanarskog prava na stanu u Ulici ...; da je tužitelj 29.05.2003. godine podnio pismeni zahtjev tuženoj da mu se omogući otkup drugog odgovarajućeg stana, kom zahtjevu nije udovoljeno i da je 02.02.2005. godine podnio tužbu sa zahtjevom da mu se omogući otkup drugog odgovarajućeg stana ili da mu se isplati 30.000,00 KM na ime protuvrijednosti stana.

Polazeći od ovako utvrđenog činjeničnog stanja, koje ne može biti predmet pobijanja i ocjenjivanja u ovom revizijskom postupku s obzirom na izričitu zabranu sadržanu u odredbi člana 240. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“, broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07 i 49/09-u daljem tekstu ZPP), primjenom odredbe člana 54. i 56. Zakona o privatizaciji državnih stanova („Službeni glasnik RS“, broj 11/00, 18/01, 35/01, 47/02, 65/03, 17/04, 70/04, 2/05, 118/05, 70/6, 38/07 i 60/07, prečišćeni tekst 72/07 i 59/08-u daljem tekstu: ZOPDS), prvostepeni sud odlučuje kao u izreci presude.

Po shvatanju prvostepenog suda, tužitelju u skladu sa članom 56. ZOPDS pripada pravo da zahtjeva od tužene otkup drugog odgovarajućeg stana umjesto onoga na kome je bio nosilac stanarskog prava, jer je njegov stan bio u sastavu ratom uništene stambene zgrade. Utvrđujući da su se stekli zakonom propisani uslovi iz člana 56. ZOPDS, sud usvaja zahtjev. U obrazloženju odluke sud navodi da tužbeni zahtjev nije preuranjen, bez obzira što je izmjenama objavljenim u "Službenom glasniku RS" broj 59/08, propisani rok za ispunjenje obaveze tužene iz člana 56. ZOPDS sa 8 produžen na 10 godina, tako da ističe 28.07.2011. godine, tj. nakon donošenja odluke. Ovakav stav prvostepeni sud obrazlaže time da "prolongiranje rokova ne smije ići na štetu prava tužitelja".

Drugostepeni sud u cijelosti prihvata činjenična utvrđenja i pravne zaključke prvostepenog suda, iz kog razloga odbija žalbu tužene i potvrđuje prvostepenu presudu u dijelu u kom je zahtjev tužitelja usvojen. Žalbene navode da nije utvrđeno da li je tužena vlasnik stana, odnosno da li se radi o stanu na kome postoji stanarsko pravo, drugostepeni sud ne prihvata ukazujući da tužena ove činjenice po prvi put ističe u žalbi, što je suprotno odredbi člana 207. stav 1. ZPP.

Drugostepena odluka je donesena uz pogrešnu primjenu materijalnog prava, iz kog razloga je reviziju tužene valjalo usvojiti.

Tužitelj je, prije izbivanja ratnih sukoba na teritoriji bivše SR BiH tokom 1992.godine, bio nosilac stanarskog prava na stanu u Ulici ..., površine 33 m², a zgrada u kojoj se stan nalazio oštećena je usljed ratnih dejstava, što je uslovalo njeno rušenje 1999. godine na osnovu rješenja organa tužene. Iako se tužitelj obraćao tuženoj da mu omogući otkup drugog odgovarajućeg stana, do dobrovoljnog izvršenja te obaveze od strane tužene nije došlo, zbog čega je tužitelj i podnio tužbu prvostepenom sudu.

Član 56. ZOPDS propisuje: "Nosiocu stanarskog prava čiji je stan u sastavu ratom uništene stambene zgrade, grad, odnosno opština, dužni su u roku od 8 godina od dana stupanja na snagu ovog zakona, omogućiti otkup drugog odgovarajućeg stana, ali ne većeg od stana kojeg je koristio, pod istim uslovima koje je imao kao nosilac stanarskog prava". ZOPDS je stupio na snagu sa 28.07.2001. godine na osnovu Odluke Visokog predstavnika broj 111/01 od 17.07.2001. godine, koja je objavljena u "Službenom glasniku RS", broj 35/01. Dakle, propisani rok od osam godina isticao je 28.07.2009. godine i u vrijeme podnošenja tužbe (02.02.2005. godine), taj rok nije bio protekao.

Zakonom o izmjenama i dopunama ZOPDS ("Službeni glasnik RS", broj 58/09), koji je stupio na snagu 08.07.2009. godine, izmjenjena je odredba člana 56. ZOPDS tako da je rok od 8 godina zamjenjen sa rokom od 10 godina. Cijeneći kada je ZOPDS stupio na snagu, sada je obaveza tužene dospjevala sa 28.07.2011. godine, što u konkretnom slučaju znači da ona još nije bila dospjela u vrijeme zaključenja glavne rasprave (18.04.2011. godine), kao ni u vrijeme donošenja prvostepene presude (18.05.2011. godine).

Odredbom člana 177. stav 1. ZPP propisano je: " Sud može da naloži tuženom da izvrši određenu činidbu samo ako je ona dospjela do zaključenja glavne rasprave", a izuzetak je predviđen samo u slučaju kada se usvaja zahtjev za izdržavanje (stav 2.).

Sama dospelost činidbe nije smetnja za podnošenje tužbe nadležnom sudu, već se o tome meritorno mora odlučiti presudom. U konkretnom slučaju, obaveza tužene da tužitelju omogući otkup drugog odgovarajućeg stana nije dospjela ni do zaključenja glavne rasprave ni do donošenja odluke o zahtjevu, pa se revizijom pravilno ukazuje da nižestepeni sudovi nisu ni mogli usvojiti tužbeni zahtjev, već su ga trebali odbiti jer činidba nije dospjela.

Iako nije od uticaja na odluku u ovoj pravnoj stvari, potrebno je ukazati da je Zakonom o privatizaciji državnih stanova ("Službeni glasnik RS", broj 118/2011 od 29.11.2011. godine), koji je stupio na snagu 07.12.2011. godine, sadržajno izmjenjena odredba člana 56. ZOPDS, tako što je propisano da se stan vraća "do isteka roka iz člana 38. ovog zakona", a članom 38. je propisano: " Ukoliko se ugovor o otkupu stana ne zaključi do 30.06.2015. godine ili u roku od godinu dana računajući od dana okončanja spora iz člana 9. stav 2. ovog zakona, zavisno od toga koji je datum kasniji...". To znači da će tužitelj, čim tužbeni zahtjev dospije, moći podnijeti tužbu o istom zahtjevu među istim strankama, jer se neće raditi o presuđenoj stvari.

Na osnovu naprijed navedenog, primjenom člana 250. stav 1. ZPP, odlučeno je kao u izreci presude.

Predsjednik vijeća:
Darko Osmić

Za tačnost otpravka ovjerava
rukovodilac sudske pisarne
Amila Podračić